

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 8., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornberga itd. Zastarele številke po 5 nvd. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v Brezosti 1 kolona. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, smatrance, zahvale, poslanice, oglasi donatornih navodov po 20 st. mm. Za oglase v tokratnem številu do 5 vrst 20 K, v nadaljnji vrsti K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelak uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in ustojljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 meseca 6 K; za naročnike brez dopolnjenega naročnina, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 5-20, za pol leta Kren 2-20.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilne pisma se ne sprejemajo in ne vrnejo, če se vračajo. Naročnina, oglašje in reklamacije se pošiljajo na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista „Edinost“. — Nastanila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga s omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti številka 18.

Poštne-branilnični račun št. 241-652. TELEFON št. 11-57.

Politično društvo „Edinost“

priredi

v nedeljo dne 23. aprila 1910

2 volilna shoda

in sicer:

- 1) ob 10. uri predpoludne v „Del. kons. društvu“ pri Sv. Jakobu;
- 2) ob 4. uri popoldne v „Gosp. društvu“ v Rocolu.

BRZOJAVNE VESTI.

Deželnozborske nadomestne volitve na Niže-Avstrijskem.

MOEDLING 20. Na današnji deželnozborski nadomestni volitvi v mestnem okraju Mödling, Berchtoldsdorf in Gumpolskirchen je bilo oddanih 1825 veljavnih glasov. Izvoljen je bil Tamussino.

POYSDORF 20. Na današnji deželnozborski nadomestni volitvi v kmečkem okraju Poyzdorf in Mistelbach je dobil Bogendorfer 1502 glasov.

STOCKERAU 20. Na današnji deželnozborski nadomestni volitvi v kmečkem okraju Korneuburg-Stockerau je dobil Anton Pamper 1948 glasov.

KORNEUBURG 20. Na današnji deželnozborski nadomestni volitvi v volilnem okraju Korneuburg je dobil Bittendorfer 858 glasov.

Poskusni polet italijanskega vojaškega balona.

BENETKE 19. Vojaški vodilni balon II. Bis je danes napravil svoj prvi poskusni polet in sicer z dobrim uspehom. Zrakoplov se je ob 12. uri dvignil iz Campaldea, je preletel Benetke in krenil potem proti morju. Ko je prišel do Chioggie, se je vrnil v Benetke, kamor je došel ob 12.40. Preletel je 90 km.

Obisk kralja Petra v Budimpešti.

BELIGRAD 20. Kakor se govori, pride kralj Peter dne 7. maja v Budimpešto obiskat cesarja Fran Josipa.

BELIGRAD 20. (Iz srbskega uradnega vira). Na merodajnem mestu izjavljajo, da ni bilo na posvetovanjih o obisku kralja Petra pri cesarju Fran Josipu v ministerskem svetu nikakih razlikovnih mnenj. Tozadevno vlada v vseh podrobnostih v ministerskem svetu popolno soglasje. Poročila nekaterih inozemskih listov o predstoji ministerski krizi so popolnoma brez podlage.

Novi avstro-ogrski poslanik pri Vatikanu.

RIM 20. Novoimenovani avstro-ogrski poslanik pri Vatikanu, princ Schönburg-Hartenstein je danes popoldne posetil kardinala državnega tajnika Merry del Vala. Te dni vsprejme poslanika papež v slovesni avdijenci.

Angleški princ v Rimu.

RIM 20. Princ Artur Connought je ob 10. uri predpoludne došel semkaj. Na kolodvoru so ga vsprejeli kralj, ministri, načelniki oblastni in v osobe angleškega po-

slaništva. Kralj in princ Connought sta se zelo pristrčno pozdravila.

RIM 20. — Na kolodvoru je pozdravil princa Connought tudi župan Nathan v imenu mesta. Potem se je princ z kraljem Viktorjem Emanuelom odpeljal v Kviral, kjer ga je pozdravila kraljica Helena. — Številno zbrano občinstvo je visokega gosta živahno pozdravljalo.

Francoski predsednik v Tunisu.

TUNIS 20. Kralji angleški, španski in italijanski so se pristrčno zahvalili predsedniku Fallieresu za vsprejem njihovim eskadram in si čestitali, da so v prijateljskih odnosih s Francijo.

TUNIS 20. Predsednik Fallieres je otvoril danes delno progo železnice Sousse-Sfax.

Turčija.

Štrajk tobačnih delavcev.

CARIGRAD 20. Med ravnateljstvom tobačne režije in štrajkujočimi delavci se je doseglo sporazumljenje. Štrajk konča baje danes.

Mladoturška stranka.

CARIGRAD 20. Listi so objavili komunistične načelnika mladoturške stranke, v katerem označi isti poročila o razdorov komitejeve stranke kakor neresnična. — Stranka razpolaga s precejšnjo močjo in disciplino. Vsled sklepa stranke, da bi se v programu izvedle spremembe, se je osnovala skupina, ki je zahtevala, naj se dostavi nekatere člene, s čemer so bili ostali člani stranke v načelu zadovoljni.

Iz Meksike.

NEW-YORK 20. Glasom neke brzojavke iz El Paso v Teksasu so ustaši pozvali mesto Juarez, naj se tekom 24 ur uda. Po neki brzojavki iz mesta Meksike so poslanci zahtevali popolno poročilo o mirovnih pogajanjih. Če tudi so pogajanja vodili doslej le neoficijelni agentje vlade, ni vendar nikakaj tajnost, da je tozadevna navodila dal minister za unanje stvari.

WASHINGTON 20. Državnemu oddelku je dospel vest, da so ustaši zavzeli mesto Papasquero. Na obeh strankah je padlo nad sto mož.

NEW-YORK 20. Iz mesta Meksike poročajo „Evening Post“, da je bila kongresu predložena predloga o splošni volilni pravici.

NEW-YORK 20. „Times“ je priobčila brzojavko iz mesta Meksike, ki pravi: Odgovor Meksike na protest Amerike proti obmejnemu bojem ignorira diplomatske forme in obdoljuje ameriške čete ob meji.

Ustaši so oplenili Fez?

DUNAJ 20. „Mittags-Zeitung“ poroča iz Pariza: Glasom neke semkaj dosepele brezčimne brzojavke so ustaški rodovi z nasokom zavzeli Fez. Podrobnosti manjkajo. — „Ag. Havas“ poroča iz Tangerja, da je bil Fez oplenjen vsled upora, ki je izbruhnil v mestu. — Francoski komisar je medtem prosil vlado, da zamore ojačiti nekatere točke ob meji in to vsled razburjenja, ki vlada med muslimi radi dogodkov v Fezu. Vlada je privolila.

MADRID 20. Ministerski predsednik Canalejas je rekel pri vsprejemu časnikarjev z ozirom na eventualnost, da bi Španska odposlala vojaško kolono v Fez, da je sedanji položaj kritičen, a da se Španska vendar ne udeleži nobene akcije. Vendar se bo Španska bavila z eventualnimi posledicami dogodkov.

ločila se je prodati hišo in s tem denarjem kupiti Gotalovo hišo.

Kupčija je bila hitro gotova. Nikolaj Škrlec je imel mnogo denarja, ki mu ga je prinesla žena, hči vicebana Raucha. Kolikor je zahtevala Gita za svojo lepo hišo, toliko je takoj odšel notar judicijarne tabule. Ta prodaja ni bila nikakoršna tajnost v mestu, samo čudilo so se, zakaj bogata Magdičeva vdova prodaja svojo hišo, ko ima vendar dve hčeri, ki bi vsak dan potrebovali strehe v mestu, kjer bi pozimi stanovali po običaju tedanjih bogatih plemičev.

Ko so kmalu na to jezuitje kupili Gotalovo hišo, skoro za isto ceno, za katero je prodala Gita svojo hišo, so pričeli nekaj sumiti in skoro so trdili, da so dobili jezuitje denar od Gite.

Bilo je tudi takih, ki so vprašali Gito samo, koliko je resnice na teh glasovih, ali ona je odločno zanikala, da bi bila kaj dala jezuitom, da bi kupili Gotalovo hišo.

Vkljub temu so ljudje verjeli, da je dobil rektor denar od vdove. Ta prilika je poučila vdovo, da mora v prihodnje opreznije postopati. Imela je dve hčeri, za kateri je morala skrbeti, to so govorili vsi. Če bo še nadalje podpirala javno redove, jej

Dunaj 20. Glasom brzojavnega poročila je c. in kr. eskadra včeraj predpoludne dospela iz Smirne v Zante.

Rim 20. Zdravstveno stanje papeža se je zboljšalo. Papež je vsprejel danes škofa iz Tivoli in Albige.

Dunaj 20. Cesar je danes zaprisegel novega tajn. svetnika grofa Thurn-Valsassino, poslanika v Petrogradu.

Dunaj 20. Ministerski predsednik bar. Bienerth je bil danes pri cesarju na avdijenci, ki je trajala eno uro.

Carigrad 20. — Avstrijske trgovinske zbornice so podarile za tukajšnje domorodne dobrodelne naprave 4000 frankov.

Pariz 20. „Ag. Havas“ poroča iz Libone: Uradni list objavlja dekret, s katerim se zatre škofija v Baji, ob enem odreja, da se prične proces proti škofu Vasconcellosu.

Lvov 20. Listi poročajo, da je vas Borsow od včeraj v plamenu. Doslej je pogorelo okoli 100 hiš.

Toplice 20. Včeraj opoludne je nastal ogenj v steklarnici Fischmannovi Sinovi. — Uničena sta bila dva magazina izgotovljenega stekla, steklenic in balonov. Škode je okoli 300.000 K.

Goch 19 (Renska pokrajina). Velikanski požar je uničil okoli 3000 oralov smrekovega in hrastovega gozda grofa Loe. Poginilo je tudi mnogo divjačine. Sumi se, da je bil ogenj položen. Gozd se nahaja na nemškem ozemlju blizu holandske meje.

Budimpešta 19. Na 30. aprila t. l. je sklicana v Sibin romunska pravoslavna sinoda. Sinoda se bo bavila z novim ogrskim šolskim zakonom. Verojetno je, da pride na sinodi do hudih napadov na ogrsko vlado.

Bukarešt 20. Kralj Karol je slavil danes svoj 72. rojstni dan. Današnji dan je ob enem obletnica izvolitve kralja romunskim knezom, zato se je današnji dan slovesno obhajal po vsej deželi.

Mi in Italija.

II.

„Österreichische Rundschau“ citira po nas včeraj omenjeni izliv srčnih želja gosp. Battista Pellegrinija, ki ne zahteva nič več in nič manj, nego: Trentin, Trst in Istro za Italijo in odreko Avstrije vsem balkanskim aspiracijam!

In rečena revija dostavlja: „To je jasno! Ako bi bilo to le mnenje g. Pellegrinija, bi mogli preko smehljave in skomiganjem z rameni iti preko te, sicer ne ravno skromne zahteve. Ali to gotovo niso samo njegove želje, ampak gotovo tudi vse neoficijelne Italije, posebno pa italijanske mladine. Da pa je izpolnitev teh želja za Avstrijo nemogoča, to je samo ob sebi umevno in bi utegnili to umeti tudi v mirovnem taboru. Ako pa v Italiji vstrajajo pri zahtevi po izpolnitvi teh želja kakor neizogibnem predpogoju za pošteno prijateljsko razmerje, potem silijo monarhijo v vojno. Monarhija gotovo ne želi vojne, ali boji se je tudi ne...“

Mi se gotovo ne pridružujemo temu rožljanju avstrijskih hiperpatriotov z bridko sabljo in bi ne rožljali s sabljo, tudi — če bi jo imeli. Citirali pa smo ta pasus iz razprave v „Österreichische Rundschau“, ker beleži neutajljivo dejstvo, da se za trajno napetimi razmerami med obema državama skriva permanentna nevarnost krvavega obračuna in ker ta nevarnost pomenja nevarnost tudi za našo narodno posest in za obstanek slovenskega naroda!

bodo mogli očitati, da dela za propast svoje dece, za katero bi morala skrbeti v prvi vrsti.

Prvič v svojem življenju je občutila Gita pomanjkanje denarja. Ker je vedno zanjemala iz enega vodnjaka, se je moral tudi ta posušiti. Gita je iskala sredstvo, kako bi skoro prišla do denarja, ki ga je nujno potrebovala, da zadosti svoji nebrzdani ženski častihlepnosti.

Imela je drugod posojenega denarja, ki ga je pričela sedaj tirjati. Nekateri so plačali takoj, drugi samo del, a nekateri so jej povedali — in teh je bilo največ — da sedaj ne morejo ničesar vrniti. Slabe letine, neprenehano vojno stanje in kmečki upori so bili izgovori, s katerimi so dolžniki tolažili Gito, da jih naj počaka še nekaj časa.

Kar je tem potom dobila denarja, ga ni dala na stran, temveč razdelila med redove, ki so jo vedno prosili za darove. Zato so jo tudi redovi spoštovali in častili. V vsaki samostanski cerkvi je imela Gita svoje najodličnejše mesto, za njo so darovali večne maše, da jej Bog da še dolgo življenje, za beležili so vsak njen dar v „liber memorabilium“ svojskega reda in jo obsipavali z največjimi zahvalami.

Iz vzrokov, ki ustvarjajo nevarnost vojne med Avstrijo in Italijo, zavzemlje dunajska revija tudi stališče, odločno nasprotno Trstu kakor sedežu italijanskega vseučilišča in trdi, da bi laška fakulteta v našem mestu pomenjala nevarnost za državo. In to velja — naglašajo „Rundschau“ — tudi za vsa druga mesta na italijanskem ozemlju, četudi ne v toliki meri.

To stališče — ni naše stališče in nas ne more kaptivirati niti naglašanje v dunajski reviji, da bi Slovencem nekoliko prej pritakalo vseučilišče, nego pa Italijanom. — Tudi sklicevanju v „Rundschau“ na postopanje Nemčije s Poljaki v Poznanju ne moremo pritrditi, pred vsem pa absolutno ne pripoznavamo nikake „državne rezone“ proti kulturnemu postulatoma kakega naroda! Boj proti kulturnemu napredku more biti „rezona“ krivičnosti kake državne uprave, nikoli pa ne more biti rezona države same. Kajti za državo, ki jej je odrekavanje kulturnih sredstev svojim lastnim državljanom državni interes — za tako državo v sedanjih časih jednostavno ne bi smelo biti mesta, taka država nima pravice do obstanka, ni vredna, da živi. Če je nemška vlada nasproti Poljakom krivična, brutalna in barbarska, to še nikakor ne opravičuje avstrijske državne uprave, da je tudi ona krivična in brutalna nasproti svojim državljanom.

Mi priznavamo tudi avstrijskim Italijanom pravico do lastnega vseučilišča ne glede na vse nevspešne dogodke v razmerju med našo državo in italijanskim kraljevstvom.

Tu naše principijelno stališče ob italijanskem vseučiliškem vprašanju je znano in je glede vprašanja sedeža laškemu vseučilišču dijamentralno nasprotno onemu dunajski revije. Italijansko vseučilišče spada na italijansko ozemlje. — Ravno iz tega razloga smo mi proti Trstu kakor sedežu italijanske univerze. Tržaško ozemlje ni italijansko, ampak je tudi naše. V Trst ne moremo privoliti, ker bi italijansko vseučilišče tu pomnoževalo kulturno in politično potenco druge narodnosti, ki bi je proti nam bolj do noža in nam napoveduje uničenje! — Vsaj dotle, dokler tudi mi ne dobimo kulturnih sredstev, ki bi primerno pomnožila tudi našo kulturno in narodno-politično potenco, da bo ustvarjeno zadostno protitežje povišanju na italijanski strani — dotle moramo biti proti Trstu kakor sedežu italijanske fakultete in bomo proti italijanskemu „Trieste o nulla“ postavljali svoj odločni in neizprosni non possumus.

Na jasnem smo torej, da mi presojamo italijansko vseučiliško vprašanje po drugi kriterijih, nego pa patrijotje v „Österreichische Rundschau“: v prvo smo zu italijansko univerzo na italijanskem ozemlju (seveda proti jamstvu ugodnega rešenja tudi našega vseučiliškega vprašanja), a v drugo smo proti Trstu radi sebe, radi življenjskih potreb našega naroda!

Noyi ljubljanski občinski volilni red.

Pozornost slovenske javnosti je sedaj obrnjena dogodkom v Ljubljani, kjer se bjele jut volilni boj za občinski zastop. Zanimanje je tem več, ker so to prve volitve po novem volilnem redu na podlagi proporcnega sistema. Zato menimo, da bo ustrezno čitateljem, ako jim podamo tu nekoliko pojasnila o ljubljanskem kompliciranem načinu volitev.

Temeljni princip mu je: razdelitev mandator po številu glasov, oddanih za posa-

Gita se je počutila v tem novem vzduhu čez mero zadovoljno in srečno.

Vendar je bilo nekaj, kar je motilo njeno srečo in pokoj duše. Ne ve se, kako je zvedela, da se je Jelena razgovarjala na samem s Krištofom.

V prvi hip jej je bilo, da zbesni. Hotela je iti v samostan ter poklicati Jeleno na grozen račun. Do tega ni prišlo, ker se je spomnila prve nesreče, ko je tako grdo postopala z Jeleno. Spomnila se je nečesa drugega.

Napisala je kratko pismo Krištofu: „Gospod! Čula sem, da ste se na dan sv. Alojzija razgovarjali na samem z mojo Jeleno. Sveto ste mi obljubili, da se jej ne boste bližali, pa ste v kratkem času prelomili svojo besedo. Kako se to stinja z vašo plemiško častjo? Prosim vas in opominjam, da se to ne zgodi nobenkrat več. Gita.“

Od Krištofa ni dobila nikakega odgovora, niti je ni osebno obiskal, da bi jej stvar razjasnil. Pričakovala je eno kakor drugo, a splošno se ni nobeno. To jo je zelo razjezilo. Čez dni je odšla Gita k predstojnici.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Udovica.

Povest iz 18. stoletja. — Napisal I. E. Tomič. Poslov. Stefan Klavs.

„Vaša darežljivost nima mej,“ se je priklonil globoko pater. „Skoro se ne upam vsprejeti takega daru.“

„Vi morate!“ je rekla Gita zapovedujoče, kakor da bi jo bila razžalila skromna patrova protivnost.

„Ubogam v imenu našega reda...“

„Toda pod enim pogojem... Nihče ne sme zvedeti, da vam darujem jaz.“

„Popolnoma po naukih svete cerkve,“ je povzel pater veselo, „naj ne ve levica, kar daje desnica.“

Gita ni imela toliko gotovega denarja, da kupi Gotalovo hišo, a je hitro našla temu rešitev. Čula je, da protonotarjev brat Nikolaj Škrlec želi kupiti njeno hišo na Griču. Imela je še eno razven te, v kateri je stanovala in ki je bila last njenega moža. Od-

mične stranke. Izlasti komplicirana je priprava za volitve, ker prihaja v poštev več strank, ki so pravčasno prijavile oblasti svoje kandidatne liste. Ti volilni predlogi morajo imeti vsaj 30 podpisov upravičenih volilcev. Ti so razdeljeni v tri volilne razrede, ki imajo vsak po 15 svetovalcev in istotoliko namestnikov. Vsaka lista mora imeti torej za vsak razred po 30 imen. Kandidatje so navedeni po tekočih številkah in sicer najprej svetovalci in potem namestniki. Kandidatne liste mora magistrat objaviti v uradnem listu in po javno nabitih listih. Le te liste so veljavne na volitvah. Na glasovnici zadoščajo: navedba volilnega razreda, označba kandidatne liste (ime dotične stranke, in pa navedba kandidata, ki je v listi prvi zapisan. Ni torej potrebno pisati vseh 30 imen.

Za izračunjanje, koliko mandatov pripada vsaki stranki, se seštevijo vse veljavno oddane glasove dotičnega razreda. To število se potem deli skozi število občinskih svetovalcev, ki jih je voliti v razredu, dodavši enega, torej skozi število 16. In število, dobljeno na ta način, se — ako se je pokazal kak odloček — poveša na celo število, in se pomnoži za en mandat. To je potem volilno število. Na to se z volilnim številom deli število glasov, dobljenih od posamičnih strank. Tako dobljeni rezultat kaže, koliko svetovalcev odpade na vsako posamično listo. Če pa svota na tak način na posamične liste pripadajočih mandatov ne izcrpi števila vseh mandatov dotičnega razreda, se odkaže ostale mandate po enega tistim strankam, ki so dobile največ glasov. Izvoljeni so kandidatje v isti vrsti kakor so postavljeni v listi. Izvoljenim kandidatom se doda ravno toliko namestnikov zopet povrsti, kakor so postavljeni takoj po izvoljenih kandidatih.

V boljše razumevanje naj napišemo tu vzgled.

Recimo, da je dobila narodno-napredna stranka v enem razredu 900 glasov

klerikalna	300
Nemci	150
socijalisti	100

To znaša skupno . 1450 glasov.

To število se razdeli skozi 16, kar daje $900/16$. To število se poveča — ker je odloček poleg — na 91.

Liberalna stranka bi dobila torej	900 : 91 = 9 mandatov
klerikalna	300 : 91 = 3 „
Nemci	150 : 91 = 1 „
socijalisti	100 : 91 = 1 „

Število na tak način odkazanih mandatov bi znašalo 14. Ker pa je izvoliti 15 svetovalcev, dobi najmočnejša stranka — v tem slučaju narodno-napredna — še ostali 15 mandat, torej skupno 10 in ne 9. Če bi pa preostala 2 mandata, bi bilo drugega odkazati drugi najmočnejši — klerikalni stranki. V liberalni stranki so n. pr. izvoljeni kandidatje, ki so na volilni listi napisani pod št. 1 do vštete 10. A kakor namestniki so izvoljeni zadnjih 5 iz liste kandidatov za svetovalce in prvih 10 iz liste namestnikov. Na isti način so izvoljeni namestniki iz list drugih strank po številu dobljenih mandatov.

Toliko v orijentacijo našim čitateljem.

Nov škandal na Francoskem.

Francoska ne more živeti brez škandalov in vznemirjevanj. Nedavno temu je prišla na dan, da so bili v ministerstvu zunanjih zadev ukradeni važni zaupni dokumenti, potem je prišla ustaja viničarjev, potem sleparstva z redovi in sedaj imajo zopet nov škandal v ministerstvu vnanih zadev, kjer so prišli na sled velikim poverjenjem. Zaprli so ravnatelja ministerstva zunanjih zadev Hamona, ki je obdolžen, da je svojo službo zlorabil za razne goljufije v škodo države. V zvezi s tem pa so zaprli tudi slovečega arhitekta Chedanne, ki je med drugim zgradil tudi francosko poslaniško palačo na Dunaju.

Ta mož je obdolžen, da je umetnikom, ki so dobili naročila pri francoskih državnih gradbah, dal podpisati na večje znesek gla-seče pobotnice, nego so bile v resnici izplačani, a ob enem si je prilastil dragocene preproge, ki so bile last države. Pri francoskih državnih zgradbah v inozemstvu ni bilo dosedaj nikake kontrole. Pri gradnji francoske poslaniške palače na Dunaju in pri popraviljanju one v Berlinu da se je kradlo kar na debelo. Sedanjí minister zunanjih zadev Cruppi pa je baje odločen, da stori temu konec. Zato je začel pometati kar z veliko metlo. Chedanne je bil aretiran vsled ovadbe slikarja André Dewanbeza, ki je izvršil več dekorativnih del za poslaniško palačo na Dunaju. Naročilo je znašalo 17.000 frankov Dewambez pa je dobil le 7000 frankov, a zahtevalo se je od njega da podpiše pobotnico za 30.000 frankov. Med izdatki je bilo tudi res vneseno 30.000 frankov, dasi je bilo izplačanih le 7000 frankov. Chedanne vrača vso krivdo na Hamona, kateremu je on posodil lansko leto 280.000 K za pokritje primanjkljaja. V krogih, kjer je Chedanne osebno znan, se ne more verovati v njegovo krivdo. On je bogat mož in poseduje v Parizu dve palači. Ker ima tudi sicer lepe dohodke, res ni pravega povoda za to, da bi bil goljufal državo, ali, kaj vse ne stori lakomnost!

Ustaja v Albaniji.

Boji nadaljujejo.

CARIGRAD 20. Mutesarif iz Peča je brzojavil, da je kolona, ki je v spremstvu kajmakana iz Gusinja marširala v Selce ob vznočni meji Črnogore, zasedla vas Gruse. Ko je pa hotela z Vuklija zasesti višino Minič, so jo napadli ustaši. Pri tem je bil ubit en vojak. Vkljub debeli snežni škorji so mogli spraviti strojne puške na vrh višave. Ker niso mogli spraviti na vrh tudi gorskih topov, se je morala kolona umakniti v Gruse; pri tem sta bila ubita en gonjač in en vojak. Ko so se čete vračale, so jih ustaši napadli pri Krupi, vendar niso vojaki imeli nikakih izgub.

Dnevne novice.

Socialni demokratje na Ogrskem so imeli te dni v Budimpešti svoj kongres, katerega so se udeležili tudi slovaški socialisti. Te poslednje je zelo neprijetno dirnilo očitjanje nekega ogrskega sodruga, da namreč slovaški socialni demokratje gravitujejo preveč v Prago. Kakor se vidi, je tudi v madjarskih socialistih še precej tihega šovinizma, ki odkljuje druge madjarske stranke. Siro-tam Slovakom, ki smejo na Ogrskem komaj dihati, očitajo madjarski sodrugi gravitacijo v Prago! Ali naj mari gravitujejo v Budimpešto? Kje naj si iščejo prijateljev, ako ne pri Čehih, njihovih krvnih bratih? Tako očitjanja so zelo slabo spričevala za internacionalizem madjarske socialne demokracije.

Stolipin pojde brčkone. Kakor znano je uporabil § 87, ki je nekak ruski § 14. Tega njegovega koraka niti ruski državni svet, ki je s krajno konservativen, ni odobril. Vsled tega je Stolipinovo stališče zelo omajano. Brčkone poda demisijo že v prihodnjih dneh. Pri nas v Avstriji pa smejo ministri nekanovano vladati po § 14. V tem oziru smo celo za absolutistično Rusijo. **Slovaki številno nazadujejo.** „Slov. Tyždennik“ računa, da konča letošnje ljudsko štetje za Slovake neugodno. V minulem desetletju se je preselilo s Slovaškega skoro 300.000 oseb, od katerih se je vrnilo samo 45.000. Vsled tega bo po novem ljudskem štetju tudi število vseh Slovakov manjše nego leta 1900.

Popolen sporazum med avstrijsko in ogrsko vlado. Z Dunaja javljajo, da sta baron Binerth in grof Khuen-Hedervary dosegla sporazum glede vojaških predlog in tudi glede vprašanja razpravnega jezika v vojaško-kazenskem procesu.

Brambena reforma in volilna reforma na Ogrskem. Iz Budimpešte: Med socialnimi demokrati in Justhovo stranko se pripravljajo zveza, katere namen je preprečiti rešitev brambene reforme tako dolgo, da pride v razpravo skupaj z volilno reformo, ki naj bo zasnovana na načelih splošnosti, enakosti in tajnosti.

Vojaški upor v trdnjavi. Kakor poroča „Novoje Vremja“ iz Harbina, so se v kitajski trdnjavi Sahalian uprli vojaki. Vojaki so ubili enega častnika, se potem združili z brezposelnimi delavci in so skupno s temi oplenili vse prebivalstvo. Več agitatorjev je bilo aretiranih, ker so ščuvali na vojno proti Rusiji.

Prebivalstvo Pariza. Iz Pariza: Po ljudskem štetju, izvršenem meseca marca šteje Pariz 2.846.287 prebivalcev, nasproti 2.722.734 v marcu leta 1906.

Ameriški poslanik v Berlinu Hill je podal demisijo.

Gališki deželni zbor je praznoval 15. t. m. petdesetletnico, odkar je imel svojo prvo sejo.

Potovanje ruske carske rodbine. Iz Petrograda: Norveška kraljevska dvojica obišče ruski dvor koncem meseca maja. Rуска carska rodbina bo potem nekoliko tednov križarila po finskih vodah, nato pa poseti dvor v Kodanju in Kristijaniji ter se od tam poda v grad Friedberg. Od tukaj pojde carska rodbina morda v Italijo, od koder se poda v Livadijo, kjer ostane do zime.

Peti nižavavstrijski katoliški shod se bo vršil dne 4. in 5. novembra v Dunajskem Novem mestu.

Nemška cesarska dvojica poseti angleški dvor. Iz Londona: Gotovo je, da poseti sredi meseca maja nemška carska dvojica angleški dvor. Poset bo imel popolnoma familijaren značaj in se ga ne udeležijo noben državnik.

Cesar ne pride v Trst. Kakor poročajo z Dunaja, cesar najbrž ne poseti Trsta ob priliki, ko spuste v morje prvi avstrijski dreadnought „Viribus unitis“. Cesarja bo zastopal prestolonaslednik, nadvojvoda Fran Ferdinand, ki bo prisostvoval slavnostim dne 24. junija t. l. Končna odločitev v tem vprašanju pa v dvornih krogih še ni padla.

Ivan Grohar umri. V predminoli noči je v ljubljanski deželni bolnišnici preminul slovenski umetnik, akademični slikar Ivan Grohar, mož, v katerega je slovenski umetniški svet stavil velike nade. Pobralla ga je jetika. Pogreb se vrši danes.

Volilno gibanje. — Grof Sternberg kandidira. Iz Prage javljajo, da je znani grof Sternberg, ki se je pred par dnevi v zelo gniljivem pismu poslovlil od svojih volilcev, izjavil, da zopet kandidira v svojem volilnem okraju, če mu bodo pomagali tudi češki agrarci.

Domače vesti.

Smrtna kosa. V torek zvečer je umrl tu, zadet od kapi, c. kr. deželnovladni svetnik v pokolu dr. Ludovik Thomann plem. Montalmar v starosti 60 let. Pokojnik je po dovršenih študijah služboval najprej pri fin. prokuri v Trstu, potem pri deželni vladi v Ljubljani in je bil nato več let okrajni glavar v Kočevju, odkoder je prišel k deželni vladi v Ljubljani. Stopivši v pokoj, se je preselil v Trst.

„Piccolo“ strah pred slovensko pridigo! Če pojde tako naprej, se skoro ne bomo mogli več smejeti „Piccolo“ in njegovim kozolcem, ki jih preobrača v svojem strahu vspricho slovenskega življenja v Trstu. Nulla dies sine linea. Ni ga več dneva, ki ne bi prinesel boritelm italijanstva na Gol-donijemem trgu kakega nemilega presenečenja, enega hujega od drugega. Se se mu niso pomirili živci radi predrznosti Sloven-cev, s katero hočejo graditi — šolo in niti začel ni še prav z organizacijo svete italijanske vojne proti tej nevarnosti, že mu je prihrumel val slovenske invazije od druge strani... Kako čudo, da je postalo razburjenje v uredništvu „Piccola“ v permanenti in iz kamena bi moralo biti srce, v katerem ne bi bilo mesta za usmiljenje do — teh mučenikov svojega besnila... pardon italijanstva tržaškega.

Ah, da — saj niti še nismo povedali groznega dogodka, ki je tako katastrofalno deloval na „Piccolo“ živce, da se zvija kar po jedri celi svojih prilično dolgih kolon! Zgodilo se je nekaj groznega: novi škof tržaški monsignor dr. Karlin je v cerkvi pri sv. Antonu starem — slovenski pridigal!! Ne sicer proti Italijanom — ker tega niti „Piccolo“ ne trdi — ali sloven-ski!

Sila in beda za italijanstvo Trsta morata biti res veliki, ker se je „Piccolo“ začel kvalifi-cirati za generalnega prokuratorja vseh mož-nih strok in interesov italijanstva. Te dni je bil v srditem boju proti nevarnosti sloven-skega šolskega poslopja, potem je preganjal hrvatske krstne liste iz tržaških župnih ura-dov, a včeraj je vzel v svojo junaško obrambo... pobožne in verne ljudi, ki ho-dijo v cerkev poslušat krščanski nauk (esortazioni cristiane)!! Pretresljivo je nje-govo pripovedovanje, kako je ptuja beseda pri takem nauku globoko užalila srce in um poslušalcev — beseda, ki ni bila govorjena za tržaške katolike (ker so ostali desorijen-tirani, kar „Piccola“ globoko žali), ampak za... ali glej ga zlomka, ravno tu govori „Piccolo“ nekako zamotano! Pravi namreč, da božjo besedo so umeli le „eventu-velni Slovenci“, ki so zanesli v me-sto tradicije praznikov“. In „Piccolo“ vsklika ves iz sebe, da to ni mož iz Bologne, ali Florence, kamor so ga poslali, da se uči italijanski, ampak je kakor je prišel iz Ljub-ljane, prav tak, kakor da je prinesel seboj — Ljubljano!! Slovenske propovedi same na sebi bi „Piccolo“ morda še toleriral za ljudi iz okolice, ali da ravno škof propoveduje slovenski, tega ne more preboleti „Piccolo“ italijanska duša, kajti škofove propovedi da bi morale biti umljive vsej občini vernikov.

Ubogi „Piccolo“ — nas je pretresel v globino srca se svojo ganljivo skrbjo za krščanski nauk in dušni blagor vernikov. Seveda bi mu lahko oporekali, da potemtakem tržaški škof tudi italijanski ne bi smel propovedovati, ker bi ga ne umela sloven-ska občina vernikov.

Tako bi govorila logika, toda s to gospo so naši italijanski politiki v neprestanem boju, in je nelogično vse, kar govore in počenjajo. E slaba vest, zavest, da je nepošteno pridobljeno, kar kdo ima, ta vidi povsodi nevarnosti in strahove. Taki uzur-patorji so naši narodni nasprotniki; zato se tresejo pred vsako slovensko šolo in so iz sebe radi ene slovenske škofove propovedi za — slovenske ljudi. Prevzvišeni g. škof pa naj bo le pripravljen na take napade, če bo hotel vladati — pravično.

Volilna agitacija v Ljubljani in Tržačani. V Ljubljani je agitacija za občinske volitve zavzela oblike, ki že presega mejo resnosti. Na shodih se gospodje psujejo med seboj, da je veselje. Sodeč po ljub-ljanskih časopisih ni na voditeljih liberalne in klerikalne stranke niti lasu več dobrega. Prava agitacijska specialiteta pa so postale volilne pesmice in ilustracije. Danzadnevom se oglašajo novi pesniški talenti, ki priob-čujejo v ljubljanskih listih kilometerske „pesni“. Nam Tržačanom, ki od daleč opa-zujemo ta boj, delajo ti pesniški proizvodi nebeško zabavo. Zanimivo je, da izgrava „Slovenec“ proti liberalcem tudi nas tržaške Slovence. V neki notici, v kateri nam hoče osvetliti dr. Janeza (kakor da med klerikalci ni Janezev, n. pr. dr. Janez Zajc, Janez Kre-gar itd.) Tavčarja kakor demokrata, pravi, da je ta gospod na skupščini CMD v Ilirski Bistrici imenoval omizje Tržačanov: Tr-žaški komisi!

Čudno, zelo čudno pa je, da „Slovenec“ šele danes prihaja s to — duhovitostjo!

Praska „Union“ prinaša v neki notici imena slovenskih kandidatov na Tržaškem. Obenem pravi, da so Slovenci postavili v II. okraju za kandidata dr. Rybára, ker upajo tudi letos priti v ožjo volitev, kakor dr. Gregorin leta 1907. V informacijo češkega lista bodi povedano, da leta 1907. v ome-

njenem okraju nismo prišli v ožjo volitev, ker nam je manjkalo okoli 60 glasov. Pač pa upamo, da se to zgodi letos.

Sinočni sestanek mladine je bil iz-borno obiskan. Razpravljanje o bodočih vo-litvah je bilo zelo animirano, dokaz velikega zanimanja, ki vlada med našo mladino. Žal pa, da vzlic mnogoštevilni udeležbi ravno onih ni bilo, katere smo pričakovali. Upamo, da bo prihodnjič boljše. — Uro in dan prihodnjega sestanka naznamimo pravočasno.

Ruski koncert Margarite Slavjanske v Trstu. V torek 25. aprila zvečer imamo v gledališki dvorani „Narod. doma“ v Trstu velik ruski koncert. Nastopiti hoče pod vodstvom po vsem kulturnem svetu znane ruske pevke in koncertne umetnice, Margarite Slavjanske, zbor 35 do znane eks-saknosti izvežbanih ruskih pevcev in pevk. Slišali bomo tudi rusko narodno godbo slo-večih balalajk in občudovali bomo ruske narodne plesje. — Koncert je samo v torek 25. aprila. Te redke prilike tedaj ne smemo zamuditi.

Dramatična predstava na Proseku. V ponedeljek 24. aprila gostujejo člani slo-venskega deželnega gledališča na svoji poti iz Gorice v Pulo en večer na Proseku v dvorani g. Dragotina Starca. Uprizore vele-zabavno in renomirano angleško komedijo: „Kraljevska visokost“.

Slavno občinstvo na Proseku, Nabrežini in okolici uljudno opozarjamo na to prvo gostovanje ljubljanskih igralcev na Proseku. Upati je, da se zanimanje za prvo njihovo gostovanje razvije med slavnim občinstvom, da napolni dvorano v ponedeljek 24. aprila do zadnjega kotička.

SLOVENC! — Zapomnite si: Izvrševanje volilne pravice je Vaša človeška, narodna in državljanska dolžnost!

Koncert Huberman. — Danes zvečer koncertira slavni poljski vijolinist Bronislav Huberman v dvorani filharmonično-drama-tične družbe. Na programu je Mozartova Sonata v F-durju, Goldmarkov koncert v A-molu in Gounod-Wieniawskega fantazija „Faust“. Ob enem nastopi tudi pijanist L. Spielmann s Schumannovimi varijacijami št. 1 in Wagner-Lisztovo Isoldo. Začetek ob 8. uri in pol zvečer.

Tržaška mala kronika.

Težka nezgoda na delu. Premogar Valentin Štrukelj, star 41 let, stanujoč v Palestrinovi ulici št. 2, je včeraj zjutraj razkladal premog z danskega parnika „Niels R. Finsen“, ki je zasidran ob nabrežju V. nove svobodne luke. Velik kos premoga je iz precejšnje višočine padel delavcu na glavo, ki se je zgrudil na tla. Nesrečnežu se je zlomil zatilnik; pretresli so se mu tudi možgani. — Prenesli so ga v mestno bol-nišnico.

Slučaj črnih koz. V sredo zvečer je priplul v našo luko iz Kalkute Lloydov par-nik „Gisela“. Ko je včeraj zjutraj šla pri-staniška zdravstvena komisija na ladjo, je ugotovila en slučaj črnih koz. V Madrasu je parnik vkrcal 17 Indov, v Adenu pa 53 So-malijev, ki jih je neki podjetnik najel za turnejo po Nemčiji in ravno pri nekem dve-letnem otroku Somalijske so konstatirali kozo.

Otroka in njegovo mater so poslali v Magdalensko bolnišnico, druge Somalije so pa internirali v lazaretu sv. Jerneja onkraj Milj. Inde, ki niso bili v stiki s Somali, so odpotali naprej po železnici, parnik so de-sinficirali.

Koledar in vreme. Danes: Anzelm, šk. — Jutrid: Bruno, sp.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 16.° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

— Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja oblačno. Temperatura narašča. Zmerni vetrovi.

Društvene vesti.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkov-ljah ima danes zvečer pevsko vajo.

Zveza Jugoslovanskih Železničarjev vabi vse odbornike in nadzornike na da-našnje izvanredno sejo, ki se vrši v ulici Lavatoio 1. Odborniki in nadzorniki pridite vsi, ker se gre za važno stvar. — Začetek točno ob 7.30 zvečer.

Cercle-franco-illyrien. — Danes ob 8. uri „konzervacijski večer“.

Vaditeljski zbor „Tržaške sokolske župe“.

Opozarjam, da se bo vršila v nedeljo, dne 23. t. m. seja žup-nega vaditeljskega zbora v Soko-lovi dvorani „Narodnega doma“ v Trstu, ob 9. uri predpoludne. Dnevni red: 1) Župni zlet, 2) Slučajnosti. V tej seji se predelajo proste vaje, vaje za tekmo in vaje za populudan-ski nastop župnega izleia. — Ker je to prvi zlet, ki ga priredi naša župa in bo treba mnogo priprav, prosim načelnike, podnačelnike in vaditelje za polnoštevilno udeležbo. — Na zdar!

Jakob Perhavec, ml. tč. podnačelnik T. S. Ž.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ v Trstu. Danes točno ob 8. uri zvečer pevska vaja za moški zbor. Ker je to edina vaja

za moški zbor prosim polnoštevilne udeležbe. V soboto pa je vaja za mešani zbor.

Pevodaja.

Pevci društva „Trst“. Današnja pevka vaju odpade — prihodnja se vrši v torek ob 8. uri zvečer.

Nar. dol. organizacija.

Podružnica NDO v Gorici, sklicuje za nedeljo dne 22. t. m. izredni občni zbor.

Vabljeni so tovariši delavci iz mesta in okolice da se ga v polnem številu udeležijo.

Naše gledališče.

V nedeljo ob 8. uri zvečer **benefična predstava** za pevski zbor dramatičnega društva v Trstu. Peli bodo komično opero

KORNEVILSKI ZVONOV.

Obenem s to benefično prestavo imamo **časten večer** našega marljivega kapelnika g. Poliča. V nedeljo zvečer imamo v našem gledališču torej posebno slovesnost: z najštevilnejšim obiskom hočemo odlikovati gledališki zbor, da se mu zahvalimo za požrtvovalno in večje nastopanje tekom dolge sezone, hkrati moramo počastiti gosp. kapelnika, ki se ni strahil truda in zaprek, ko nam je s toliko ljubeznijo in vstrajnostjo spravil na oder dela, ki vsekakor značilno za naše gledališče absoluten in vesel napredek.

Sodelitvijo benefične predstave hoče „Dramatično društvo“ vsaj deloma poplačati in priznati pred vsem občinstvom prevrli gledališki zbor, ki je ves čas vpošteval težko denarno stanje gledališča in je zastonj sodeloval; a spomniti se hoče pri tej priliki tudi neumornega gospoda kapelnika, ki je vse pevske in godbene naše predstave sploh omogočil. Zakaj brez njega bi tega lepega napredka nemogli zapisati v zgodovino našega gledališča.

Stokrat res in naša najsvetejša dolžnost je zato, da do zadnjega prostora napolnimo v nedeljo ob 8. uri zvečer naše gledališče.

Vratarica „Nar. doma“ prodaja vstopnice.

Darove za nedeljsko benefično predstavo shranja, če bi prej prišli, vratarica „Nar. doma“.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

FENICE. Danes ob 8.30 uri zvečer „Netopir“.

Književnost in umetnost

Triumf jugoslovanske umetnosti. Na umetniški razstavi v Rimu je srbska vlada — kakor smo že poročali — priredila paviljon, kjer so našli zavetišča tudi hrvatski umetniki in s čemer je misel hrvatsko-srbskega jedinstva zadobila na najplemenitejšem polju človeškega stremeljenja svoje posvečenosti. Z največjo radostjo pa posnemljemo iz italijanskih listov, da slavi v Rimu jugoslovanska umetnost prave triumfe. Paviljon Srbije je sedaj največja atrakcija na umetniški razstavi v Rimu: cilj romanja tisočim in tisočim, ki prihajajo občudovat slovanstvo, jim doslej malo znano umetnost. — Izlasti proslavljajo italijanski listi mojstrski kiparja Meštrovića. „La Vita“ pravi n. pr., da je mednarodno občinstvo Meštrovića že vzljubilo in ga proslavlja, a za italijansko publiko je prava atrakcija. V „Giornale d'Italia“ piše Belloni: „Meštrović je umetnik, ki se ga more prisopodabljaliti Rodinu in ki ima ob enem tudi nekaj od duha Michelangela — to je resnica in ne hvala. V srbskem paviljonu ne nastopa še narod, ki je že umetnik, pač pa nastopa v delih enega umetnika ves narod. Meštrović je kreator. V „Corriere della Sera“ piše Cavinini: „Ivan Meštrović je tisti sijajni, doslej nepoznani nam umetnik, ki naenkrat nastopa, da se uveljavlja med velikimi umetniki naše dobe. Ta umetnik je Hrvat. V njem se združuje po svoji umetniški vrednosti veliki pomen te razstave, ki je v glavnem po njem revija velike, lepe, ponosne umetnosti. Le jednega umetnika mu je smeti postavljati na stran po veličini koncepcije in moči izraza, a ta je genij: Rodina. Vsaka njegova skulptura je že po sebi rapsodija, ki po svečanem povdarjanju marmornja ponavlja divje viharje in težke boli, ki jih je skozi stoletja opeval slepi guslar: je to poetična in ustvarjajoča duša srbskega naroda.“

Tako pišejo o slovanski umetnosti in slovanskih umetnikih prosvetljeni in ustvarjalci, in po plemenitosti svojega umetniškega ustvarjanja nad nizke strasti vzvišeni duhovi italijanskega naroda. Njihova hvala in priznanje zvenita kakor slavospev v proslavo triumfa slovanske vzajemnosti! Blagoslovljeno bodi hrvatsko-srbsko kulturno je-

dinstvo in priznanje kraljevi srbski vladi, ki sta slovanski umetnosti priborila to zmago! Čestitamo Hrvatom in Srbom in čestitamo tudi — sebi! Triumf v Rimu pred svetom, ki ustvarja, nas visoko dviga, tako visoko, da nas ne more dosežati blato, ki je mečeje — tisti pritlikavci v naših pokrajinah, ki kriče, ker so nesposobni, da bi kaj — ustvarjali!! V Rimu so sodili, ljudje okolo „Piccola“ in „Indipendenta“ pa naj le sramote dalje, saj — drugega ne znajo!!

Simfonični koncert v Politeama Rossini. Maestro Ferrari je včeraj zvečer v drugi koncertiral s svojim krasno izveženim in mojstersko discipliniranim orkestrom. Izmed petih točk je bila tudi ena slovanska: Borodinov: „V azijski puščavi“. Izvajanje je zelo ugajalo. Ljudstvo „odgoraj“ je sicer burno zahtevalo ponovitve te točke, a Maestro ni ugodil tej želji. Velik aplavz je sledil izvajanju najnovejšega in splošno občudovanega simfoničnega poemata Klavdija Debussyja, impresijonista.

Obisk srednji.

DAROV.

— O priliki pogreba pok. gospodične Felice Gruntarjeve iz Šmarj so nabrali K 10/20 za žensko CMD. — Denar hrani uprava.

— Za zgradbo nove šole v Trstu je daroval gosp. Gregor Zidar iz Rocola 20 kron. — Srčna hvala. Denar hrani uprava.

Vesti iz Goriške.

x Krvava Velikanoč v Mirnu. — „Edinost“ je že na kratko poročala o nesreči, ki se je pripetila nekemu dragoncu v Mirnu povodom neke velike rabuke. Danes spopolnujemo ono vest po poročilih z lica mesta.

Prva žrtev pretepa je oni dragonec, ki se je nahajal na orožnih vajah. Druga žrtev je dvajsetletni Leopold Malič iz Peči, ki je bil ranjen na desnem stegnu tako hudo, da je čudno, da je ostal pri življenju. Tretja je Josip Batistič tudi iz Peči, ki je bil baje glavni povzročitelj tragedije in ki je težko ranjen na prsih.

Pretep je nastal sledečim načinom: Na Velikonoč so se nahajali nekateri mladeniči iz Mirna in Peči v gostilni Budinovi. Prostor so bili natlačeno polni.

Ker je bilo omizje jako številno, so prinesli vina na mizo v škafu. Na enkrat se je prikazal 40-letni Josip Batistič in je, ne ve se iz kakega vzroka, dvignil stolico in jo vrget proti omenjeni mizi.

Hipoma je nastal prepri in splošna zmešnjava, vendar se je nekaterim treznim možem posrečilo vzpostaviti zopet mir.

Prepri pa se je zanesel na ulico, ko so nekateri mladeniči zapustili gostilno in se napotili v vas. Nastal je najprvo pretep med mirenjskimi fanti. Ko so prišli mimo nekateri dragonci, ki so se slučajno sprehajali v vasi, so se pričeli le-ti vmešavati. Neki korporal se je pričel bahati, da on že pozna zakone itd.; to pa je fante še bolj razgrela. Vsled tega je nastal pretep med mladeniči in vojniki. Le-ti so potegnili sablje in mahali kakor besni okrog sebe. Nihče vaščanov si ni upal posegniti vmes.

Konečno so prihiteli orožniki in aretirali dragonce izveniši jednega, ki je skočil na zid in s tega v Vipavo. Dragonec je preplaval reko, a prišedši na nasprotni breg, se ni mogel nikjer oprijeti, da bi se potegnil na suho. Težka vojaška obleka, sablja in škornji so ga ovirali pri tem tako, da je končno utonil.

Ljudje, ki so dragonca videli, kako je skočil v vodo, so mislili, da jo je srečno preplaval in zato se v temi nihče ni brigal več zanj.

Drugo jutro pa so ga našli mrtvega in krčevito držčnega se ob neko rastlino. Utopljenec je bil na orožnih vajah, je iz Gradca doma, poročen in oče več otrok.

Ostale dragonce je orožništvo prepeglalo v vojaške zapore.

Toda s tem ni še bilo konec pretepanja.

Komaj so se oddaljili orožniki z dragonci, so se napotili mladeniči iz Peči proti domu. Pri prvih hišah se je prikazal zopet Batistič, ki je napadel Leopolda Maliča z

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila jutri v soboto od 9.—11. predp.

Mehanična klop s kleščami, medene cevi, steklen klobuk za plin, števec za vodo, šivalni stroj Singer, mizica, omara s 4 predali, divan-postelja z galerijo, kredenčar omara s sivim mramorjem, naslonjači, regulatorična ura, stolice iz ponarejenega usnja, slike, trumeaux z ogledalom, chiffoniers, nočne omarice, toilette, stojalo, obešalo z ogledalom, gramofon, umivalnik z mramorjem in ogledalom za 2 osebi.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - TRST

Velika klobučarna Romeo Doplicher

Klobuki iz klobučevine prvih tovarn.
Specijaliteta: trdi angleški klobuki.
Emporij kap za potovanje in za šport.

TRST
Corso št.
34.

223

Mnenje g. dr. a Ivana Fritsch-a,

na Dunaju

G. J. SERRAVALLO

Trst.

V odgovor na Vaše cenjeno vprašanje zamorem Vam naznaniti, da sem rabil Vaše **ŽELEZNATO KINA-VINO SERRAVALLO** (Vino di China Ferruginoso Serravallo) pri malokrvnih bolnikih in onih, ki so trpeli na čutnicah ter da sem dosegel z istim vedno izvrstne uspehe.

DUNAJ, 18. oktobra 1907.

Prof. Fritsch.

Gostilna „Pri Adriji“

Trattoria „ALL' ADRIA“.

Podpisani naznam slavnemu občinstvu, da sem odprl gori imenovano gostilno v **BARKOVLJAH** na obrežju šte. 132. Točim samo pristna domača vina in prodajam: **Belo in črno po 1.04 liter, Dreherjevo pivo po 56 st. liter.** Dobi se tudi vino spumanti po 2.40 steklenica. **Marec in vsakovrstni likerji. Kuhinja je vedno preskrbljena s gorkimi in mrzlimi jedmi.** Za obilen obisk se toplo priporoča z geslom: **SVOJI K SVOJIM!** Vekoslav Kocijančič.

Gualtierio Cozzio

Passeo San Giovanni 2
in Torrente 15
(nasproti Chiozzi) Trst

**PRVA brusarska
DELAVNICA**
na električni motor.

**Bogat izbor škarij
brivnih britev,
nožev itd. itd. itd.**

Brušenje vsakovrstnih rezil in strojev za striženje las.

:: Nizke cene ::

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

**Izdiranje zobov brez
vsake bolečine**

Dr. J. Čermák | V. Tuscher

: zobozdravnik : koncesij. zobni tehnik

... TRST ...

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Nova čevljarnica v Rojanu

Odprl sem v Rojanu, via Montorsino št. 15 novo čevljarnico, v kateri sprejemam vsakovrstna naročila po meri in popravke. — Podružnica v Škorklji (S. Pietro 45). Za obilno podporo se toplo priporočam cenj. občinstvu udani

Avgust Tavčer.

Čevljarska zadruga v Mirnu

pri Gorici

Prodajalnica čevljev v Trstu vla Barriera vecchia 38

naznanja P. N. občinstvu v mestu in okolici, da ima vedno v svoji prodajalni **VELIKO IZBERO** vsakovrstnih čevljev za gospode, gospe in otroke. Dobi se tudi **močne čevlje za delavce in težake** vsake vrste in lastnega izdelka. Sprejemajo se naročila po meri in tudi vsakovrst. popravke. Zadruga izdeluje čevlje tudi za c. kr. vojno armado v popolno zadovoljstvo.

Goljufija v blagu in izdelovanju je izključena. Priporoča se torej slavnemu občinstvu in okolici v slučaju potrebe, da ne zamude priti v nje prodajalno.

78

Pečatniki iz kaučuka

se izdelujejo najsolidnejše in najtančnejše samo v mehanični delavnici

::: Tržaškega grafičnega zavoda :::

(Stabilimento grafico Triestino).

Telefon 742. TRST, Piazza della Borsa 13. Telefon 742.

Zaloga avtomatičnih numeratorjev itd. za pečatnike.

Pošiljatve na deželo.

1760

Vsem : gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist družbi sv.
Cirila in Metoda!

nožem in mu prizadejal težko rano na desnem stegnu, vsled česar se je le-ta onesveščen zgrudil na tla. Tovariši so ga dvignili in prenesli na njegov dom, ter so poklicali zdravnika dra. Defranceschija, ki mu je nudil prvo pomoč.

Pa tudi napadalec jo je izkupal. Nekdo mu je vrgel debel kamen v prsi, da se je zgrudil.

Med mirenim prebivalstvom je vzbudila ta tragedija silno razburjenje.

x **Vojaška vest.** Major konjeništa v Gorici Keil je umorjen, a ostane še naprej v našem mestu.

Kolesarsko društvo „Danica“ priredi 30. t. m. izlet po Krasu. Prvi oddelek s kolesi iz društvenih prostorov ob 7. uri jutraj. Drugi oddelek z vlakom ob 8. in pol do Stanjela in potem s kolesi v Komen, Nabrežino in nazaj skozi Tržič.

Umrl je včeraj v Tržiču tamošnji župan conte Valentini v starosti 65 let.

Druge slovenske dežele

Umrl je na veliki petek v graški bolnišnici vpokojeni nadučitelj Lovro Serajnik. Pokojnik je bil zaveden koroški Slovenec.

Gospodarstvo.

„Dalmatija“. Vlada je odobrila spremeno prava paroplovnega društva „Dalmatija“, kakor so jih sklenili delničarji meseca nov, 1910.

Povzdiga industrije. Iz Plzna: Škodova tovarna pomnoži vsled velikih naročil za dreadnoughte delavstvo od 6000 na 12.000. — Za to leto so nameravane investicije v skupnem znesku 2 in pol mil. kron.

Dalmatinska gospodarska banka v Zadru. V Zadru so ustanovili banko pod gorenjim naslovom na zadržni podlagi z nalogo, da podpira poljedelstvo, ribarstvo, domačo industrijo in gospodarstvo Dalmacije v najširšem pomenu.

Nov gospodarski stroj. V Ameriki so iznašli stroj, ki orje njivo za deset ljudi naenkrat. Motorni stroj more namreč naenkrat orati deset brazd. Motor je na petrolej ter sta potrebna samo dva človeka, da stroj oskrbujeta in vodita. Eden upravlja motor, drugi ravna oralni stroj. — Stroj dela jako točno in ni dvoma, da ga kmalu uvedejo tudi v Evropi.

Razne vesti.

Sovražstvo med živalimi. Domače in divje živali sovražijo pogostokrat splošno druge vrste. Najzanimivejši slučaj so oni, ki kažejo podedovano sovražstvo. Strah slabotnejše vrste pred močnejšim sovražnikom je tako velik in močan, da ga že novorojenec čuti. Vse goveje vrste sovražijo brez izjeme volkove. To sovražstvo je podedovano že iz onih časov, ko so goveda še tavalja divja po gozdovih in dobrih in jih je vsak trenutek napadla izstradana čreda volkov, ki je odnesla tele ali več tovarišev.

Sovražstvo med psom in mačko je brez dvoma podedovano nagon, ki se lahko dokaže tudi pri večjih mačjih vrstah. V Indiji ima tiger globoko v džungli svoj brolg in mladici imajo le malo sovražnikov. Če najde medved ali leopard slučajno ta brolg, se hitro vrne in skriva. Dvomljivo je celo, če bi se lotila kršnih mač velikanska kača — boa. A velike črede brezcljino okrog tavaljnih divjih psos napadejo takoj brolg. Če stare ni doma, jih mirno raztrgajo in požro. Če se pa v tem času vrne z lova s plenom, ga izpusti in se izgubi v ločju. Ve namreč, da bi jo požrečna čreda brezpozorno raztrgala, četudi bi jih sama usmrtila deset. Tigra, ki je rojena v menezarijah ali v zoologičnih vrtil, gleda brez sovražstva živali, ki so zaklenjene okoli nje. Tudi to je ne razburja, če vidi živali, ki jih dotlej ni videla. A gorje psu, ki pride na pregled; če ga ne more zgrabiti, rjove in kaže svoje strahovito zobovje ter buta ob zamrežena vrata.

Leopard, ki živi večji del v gozdu in lahko uide divjim psom na drevje, ne kaže tega sovražstva. Zre pa posebno rad pse, ki jih napada raz drevo. Zato pa sovražijo vsi psi na drevju živeče mačke in se jih obenem neznansko boje, medtem ko napadajo tigra in druge na zemlji živeče mačke brez strahu.

Levi, opice in druge živali v puščavah in vročih krajih sovražijo črpolte ljudi bolj ko belopoltega Evropejca. Ko je svoje dni obiskala družba Somalijev zoologični vrt v Londonu, so postali levi popolnoma divji. Opice so plaho vpile in jezno mamlale, antilope so se izkušale osvoboditi in pobegniti in še celo flegmatična divja goveda so bila razburjena. Vse te živali so spoznale v zamorcih svoje sovražnike, ki so že stoletja in stoletja lovili po džunglah njihove vrstnike.

M. V. **Vezevnik v „Naši bodočnosti“.** Tunel je zvečer se je zrušil del zidu v predoru pri Andurjarju ob Gnadalkviri blizu Seville. Par trenutkov poprej se je peljal skozi tunel ekspresni madridski vlak, v katerem sta bila vojvoda Orleanski in vojvoda Montpensirski. Najbrže je bil nameravan atentat. Preono so zamogli zapreti progo, je zapeljal v predor osebni vlak iz Seville,

ki je tudi skočil s tira. Mnogo potnikov je bilo težko ranjenih. Za nekaj dni je promet skozi tunel nemožen.

Umrlega kardinala Ledehowskega prepeljejo na Poznanjsko. Iz Berolina poročajo: Nemški cesar je dovolil, da prepeljejo iz Rima truplo leta 1903 tamkaj umrlega poljskega kardinala Ledehowskega na Poznanjsko. Ledehowski je bil svoj čas na Nemškem 2 leti zaprt za časa nemškega kulturnega boja, izlastil radi tega, ker je bil voditelj poljske stranke.

Zopet kuga na Kitajskem. — Kakor poročajo brzokavke iz Hongkonga, je zopet izbruhnila kuga na Kitajskem in zahteva zopet nešteto žrtv.

Mestna hiša v Schaerbeeku pogo-rela. V bruselskem predmestju Schaerbeek je v torek ravno med sejmom izbruhnil požar v mestni hiši. Ogenj je bil očevidno položen. Na več krajih so našli sode s petrolejem, ki so provzročili velikanski požar. Škode je 30 milijonov frankov. Na trgu pred mestno hišo je nastala grozna panika, vendar se ogenj ni razširil na lesene bajte na trgu. Sodna oblastnija je ugotovila, da so bili položeni sodi s petrolejem na 6 mestih in to se je zgodilo za časa velikonočnih praznikov, ko so bili uradi zaprti. — Sumijo, da je zažgal kak občinski uradnik, ki je hotel na ta način prikriti sledove svojih poverljivih v občinski blagajni. Zgoraj je tudi ves arhiv civilnega urada in knjigovodstva, ker se je isti nahajal v gorenjih nadstropjih. — Rešili so le nekaj malega, kar se je nahajalo v podzemskih prostorih.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stot. Plača se takoj inšer. oddelku.

Soba v bližini pošte, priprava za uradnike, je oddati. — Poizvedbe v uredništvu.

Odda se krasno letno stanovanje 2 sobi, 1 kabinet, kuhinja, veranda teraso in druge pritlikline od junija do oktobra. Obrniti se: Vila Tranner v Miramaru. 693

Išče se perfektna šivilja za damske obleke za nekaj dni na dom. Pismene ponudbe na naslov Gospa Fischer - Koper. 689

Učenca, vajenca v trgovini jestvin sprejem takoj. Naslov pove Edinost. 692

Lepa meblirana soba za eno ali 2 osebi v novi hiši se odda takoj v najem. Ulica Maioica 10, IV. nadstr. 694

Naš fotograf je Anton Jerkič, Trst, Via delle Poste 10. — GORICA, gosposka ulica 7. Izdelki odlikovani na vseh razstavah. — Le zaupno k njemu. 315

Albanija in Albanci. Spisal: Niko Ninič. Cena 20 vin. Albansko vprašanje je zopet na dnevnem redu in dežela v revoluciji. Kogar torej zanima ta čudna dežela, naj kupi gori omenjeno zanimivo brošuro, ki se dobi v vseh slov. knjigarnah. 717

Mlad trgovski pomočnik srbske narodnosti, dobre družine, ki govori razun materinega jezika nemško in romunsko, išče mesto v mali kolonialni trgovini. Za prvi čas bi služil brezplačno. Ponudbe na „Edinost“ pod „Trgovski pomočnik“. 676

Od ikovana babica Ana Badalič v Zg. Čarbolu št. 150. se priporoča. 673

Meblirana soba se odda takoj. Ulica Commerciale 32, polunadstropje. 684

Kupim zemljišče 600 sežnje veliko na suhem in solnčnatem kraju v Ajdovščini ali Vipavi pri tekoči vodi. Ponudbe s ceno poslati: Herman Kollarsich, Caffè Corso, Trst. 679

Josip Trampuš Trst, ulica Industria št. 3 (Sv. Jakob) priporoča svoje pekarije. Večkrat na dan svež kruh. Zaloge moke vsake vrste iz prvih mlinov. Vino in likerji v steklenicah. Sladice in biškoti. 1928

Krojačnica za cviliste in vojake: Franjo Polanec

v Trstu, via S. Giacomo (Corso) 6. II. n. Priporoča se slavnemu občinstvu in vojaštvu za vsakovrstna dela. Blago prve vrste, delo solidno, cene zmerne.

1-nadstropna hiša

nad ulico Rosetti, z vrtom pred in dvoriščem z vodnjakom zadej hiše in najkrajšem razgledom na vse mesto tja do Miramara na eno in do Pirana na drugo stran, kakor nalašč za one, ki nočejo biti oddaljeni od mesta, a vendar uživati mir dežele — je na prodaj ali pa se odda v najem. — Povprašati je v uredništvu „Edinosti“ ulica Giorgio Galatti 20, II. nadstropje - levo.

V čevljarnici

„Alla Città di Trieste“

ulica delle Poste št. 6, vogel ulice Nicolò Machiavelli

so na prodaj razun raznega izbora najfinejšega obuvala po najugodnejših cenah tudi čevlji in nizki čevlji za moške in ženske po prigodnih cenah.

Moderni kroji in oblike. Blago prve vrste. Delo solidno in popolno.

Gospod. podporno društvo v Trebčah

vabi k

občnemu zboru

ki se bo vršil

v nedeljo dne 7. t. m. ob 10. uri predpoldne v lastnih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev odbora in načelstva.
5. Eventuelnosti.

K obilni udeležbi uljudno vabi

ODBOR.

Prodajalna jestvin in kolonialnega blaga

Ulderico Basso

Trst, ul. Seite Fontane 42.

Blago vedno sveže in cene zmerne.

Umetni : fotografični

pri sv. Jakobu - TRST. ateljé pri sv. Jakobu - TRST.

ulica Rivo št. 42 (pritližjo)

Izvršuje vsako fotografsko delo, kakor tudi razglede, posnetke, notranjost lokalov, porcelanaste plošče za vsakovrstne spomenike itd. itd. Posebnost: Povečanje vsakotere fotografije. Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, eventuelno tudi snaj mesta.

Podpisani nov lastnik naznanja, da je odprl

mesnico

v Trstu, ul. Giovanni Boccaccio št. 6

dobro preskrbljeno z domačim in graškim mesom prve vrste, kakor tudi z teletino, jančkom, perutnino in skopciem iz Štajerskega I. vrste in po cenah brez konkurence.

Guido Gabriensich, lastnik.

Zdravljenje : krvi

Čaj „Tisodori ovst“ (Millefiori)

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti celim slujim, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. — Jeden omot za zdravljenje stane 1 K ter se dobi v odlični lekarni

PRAXMARER - „AI DUE MORI“

Trst (mestna hiša) — Telefon 377

Poštne pošiljke se izvršujejo takoj in franko, ako se doplača Kron 1-10

Zaloga tu- in inozem. vin, špirita likerjev in razprodaja na debelo in drobno

JAKOB PERHAUC

Trst, Via delle Acque št. 8, Trst

(Nasproti Caffè Centrale)

Velik izbor francoskega šampanjca, penetnih desertnih italijanskih in avstro-ogorskih vin. Bordeaux Burgundec, renskih vin, Mosella in Obianti. Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, alivovec in brinjovec. Izdelki I. vrste, došli iz do- tičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razpo- loba se po povsotja. Oceniti na zahtevo in franko. Razprodaja od pol litra naprej. 263

Zdravilno pivo (dvojnega kvasa)

založna znamka „SVETI ŠTEFAN“

Zdravniki profesorji Cervelli, Garzilli, Cassini, Fiore in Mancini iz Rima, zdravnik Lizza iz Neapolja ter še več drugih so izjavili, da je to pivo ne samo izvrstnega okusa, ampak tudi koristno za nerodne in anemične in vrhu tega za konvalescente in matere, ki dojijo. Prodaja se v boljših prodajalnah jestvin.

Zaloga : v Trstu, via Valdirivo št. 32. - Telefon št. 2201
Zaloga v Gorici pri gg. A. & F. Anderwald, Corso G. Verdi 32. (A)

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da je prevzel na svoj račun dobroznano gostilno

„PRI FRANCU“

v Trstu, ul. Giosue Carducci 33.

Za dobro pijačo, kuhinjo in postrežbo skrb in se toplo priporoča

JAKOB ORTAR.

V najem se oddajo bicikli

Zaloga dvokoles

in šivalnih strojev rabljenih po zelo nizki ceni in tudi na obroke.

TRST, Via Scorzeria št. 12

V. Osvaldella 501

Ob nedeljah in praznikih odprto do 4. pop.

V žganjarni in sladničarni

vogal ul. Ghega

in trga vojašnice (blizu Nar. Doma in kavar. Fabris. Bogat izbor najboljih vin in likerjev prvih tovarn naše države. — Izvrstne slaščice.

CENE ZMERNE.

Asti Spumante, Refošk zagrebški Pe-linkovac in Sokol Posebne vrste: Rase po najzmernejših cenah.

: Gostilničarja :

se išče

za „Narodni dom“ v Buzetu

Informacije pri podpisnem društvu.

Potrošno obrtno gospodar. društvo v Buzetu.

Poskusite FI-**GOVO KAVO „Salutin“** ki je naj-finejši in najzdravejši kavni pridelek Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah. 0000

Prodajaln. ur in dragocenosti

G. BUCHER

(ex drug Dragotina Vekjeta)

Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjet) Corso št. 36

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragoce- nosti in žepnih ur. Kupuje in menja staro zlato in tudi srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravlja vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure. **DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.**

Naročbe za OGLASE

treba naslovljati na Inseratni od- delek »Edinosti« poštini predal

564